

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA D'AGRICULTURA, PESCA I MEDI NATURAL

8211***Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural per la qual s'aprova el Pla de rotació per al control de *Globodera* spp. en el cultiu de la patata a les Illes Balears***

Antecedents

El cultiu de la patata constitueix un sector estratègic de l'agricultura de les Illes Balears, especialment en zones d'alta especialització agrària com sa Pobla-Muro, on es concentra una part molt significativa de la producció destinada tant al mercat interior com a l'exportació. La continuïtat i la competitivitat d'aquest cultiu es veuen, però, seriosament compromeses per la presència dels nematodes del quist de la patata (*Globodera pallida* (Stone) Behrens i *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens), considerats entre les plagues del sòl amb un impacte econòmic i agronòmic més elevat.

Els resultats analítics obtinguts en el marc dels programes oficials de vigilància fitosanitària, de les campanyes d'exportació i dels estudis desenvolupats amb motiu de l'autorització excepcional de metam sodi, tots ells realitzats pel Laboratori Oficial de Sanitat Vegetal de les Illes Balears (LOSVIB), confirmen de manera consistent que totes les mostres positives analitzades corresponen a *Globodera pallida*. Aquestes dades evidencien el predomini d'aquesta espècie a les principals zones productores de les Illes Balears i posen de manifest la conveniència d'orientar les estratègies de maneig específicament cap al seu control.

La biologia de *G. pallida*, caracteritzada per l'elevada persistència dels quists al sòl i la seva capacitat de supervivència durant períodes prolongats, dificulta notablement la seva erradicació. A més, la major part de les varietats comercials de patata disponibles presenten resistència principalment davant *Globodera rostochiensis*, mentre que la resistència davant *G. pallida* és limitada, inestable o inexistent en condicions de camp. En conseqüència, l'ús exclusiu de varietats resistents no constitueix una estratègia suficient per garantir un control eficaç de la plaga.

En aquest context, la gestió integrada del cultiu mitjançant programes de rotació esdevé una eina essencial per reduir progressivament les poblacions del nematode i preservar la viabilitat del sistema productiu.

Des d'un punt de vista científic, l'ús de *Solanum sisymbriifolium* a la rotació es fonamenta en la seva capacitat d'actuar com a cultiu trampa davant de *Globodera pallida*, ja que estimula l'eclosió dels quists sense permetre que el nematode completi el seu cicle biològic. Aquest mecanisme afavoreix la reducció efectiva del banc d'ous viables al sòl, a diferència dels cultius no hostes, que interrompen el cicle del patogen però no redueixen de manera significativa la població.

Així mateix, la incorporació de cultius biofumigants, com la mostassa blanca (*Sinapis alba*), la mostassa negra (*Brassica nigra*), la mostassa índia (*Brassica juncea*) o el rave farratger (*Raphanus sativus*), contribueix també a reforçar les estratègies de maneig integrat del nematode. En un escenari dominat per *G. pallida*, la combinació de cultius trampa, cultius biofumigants, cultius no hostes, pràctiques agronòmiques adequades i una reducció de la freqüència del cultiu de la patata constitueix la base d'una estratègia sostenible de control.

Mitjançant la Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de 30 de juny de 2026, publicada en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 83 de 2 de juliol de 2026, amb data d'entrada en vigor l'endemà de la publicació segons el punt 11 de la mateixa, es va declarar oficialment la presència de la plaga de quarantena *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* a les Illes Balears i es varen adoptar les mesures fitosanitàries obligatòries previstes en el Reglament d'execució (UE) 2022/1192 de la Comissió, d'11 de juliol de 2022.

Aquesta Resolució va declarar oficialment com a municipis infestats els municipis de Búger, Campanet, Inca, Llubí, Muro i sa Pobla, en els quals el LOSVIB ha confirmat oficialment la presència de la plaga. Així mateix, s'hi varen establir les mesures fitosanitàries obligatòries aplicables als llocs de producció i als vegetals infestats, amb la finalitat d'erradicar la plaga i evitar-ne la propagació, incloent-hi restriccions a la plantació de determinats vegetals, mesures de desinfestació del sòl, gestió dels residus vegetals i protocols de neteja de maquinària, equips i altres materials susceptibles de dispersar el patogen.

En aquest sentit, en el punt novè de la referida Resolució es va preveure que la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural ha d'elaborar un pla de rotació per al control de *Globodera* spp. en el cultiu de la patata als municipis declarats infestats, amb la finalitat de reduir la pressió de les poblacions de *Globodera* spp. a les parcel·les agrícoles fins a nivells que permetin un cultiu comercial viable i sostenible, i evitar el col·lapse del sistema productiu.

Per completar aquestes mesures i facilitar la implantació d'estratègies de control a mitjà i llarg termini, resulta necessari aprovar un Pla de rotació que estableixi els criteris tècnics que han de seguir les explotacions productores de patata de les Illes Balears.

Fonaments de dret

El Reglament d'execució (UE) 2022/1192 de la Comissió, d'11 de juliol de 2022, pel qual s'estableixen mesures per erradicar i prevenir la propagació de *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*.

El Reglament (UE) 2016/2031 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 d'octubre de 2016, relatiu a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals.

El Reglament d'execució (UE) 2019/2072 de la Comissió, de 28 de novembre de 2019, pel qual s'estableixen condicions uniformes per a l'execució del Reglament (UE) 2016/2031.

El Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017, relatiu als controls oficials i altres activitats oficials.

La Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal, que estableix les obligacions dels particulars en matèria de prevenció i lluita contra les plagues i habilita l'adopció de mesures fitosanitàries obligatòries.

El Reial decret 739/2021, de 24 d'agost, pel qual es dicten disposicions per a l'aplicació a Espanya de la normativa de la Unió Europea relativa a les mesures de protecció contra les plagues dels vegetals i els controls i altres activitats oficials en aquesta matèria.

La Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de 30 de juny de 2026 per la qual es declara oficialment la presència de la plaga de quarantena *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* a les Illes Balears i s'adopten les mesures fitosanitàries obligatòries, publicada en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 83 de 2 de juliol de 2026.

El Decret 10/2025, de 14 de juliol, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, disposa que la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural exerceix, entre d'altres, la competència en matèria de sanitat vegetal.

Per tot això, i atesa l'atribució competencial que preveu l'article 20 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, dicta la següent

Resolució

Primer

Aprovació del Pla de rotació

S'aprova el Pla de Rotació per al control de *Globodera spp.* en el cultiu de la patata a les Illes Balears, disponible al web de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural:

https://www.caib.es/sites/sanitatvegetal/ca/globodera_spp/

Segon

Presentació dels plans de rotació

Les explotacions agràries productores de patata de les Illes Balears ubicades en municipis declarats oficialment infestats poden presentar la sol·licitud d'aprovació dels seus plans de rotació, a nivell de recinte SIGPAC. A aquest efecte, han d'utilitzar el model de sol·licitud d'aprovació del Pla de rotació per al control de *Globodera spp.* en el cultiu de la patata i el model de full de càlcul en format Excel disponible al web de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural:

https://www.caib.es/sites/sanitatvegetal/ca/globodera_spp/

Cada recinte SIGPAC ha de disposar d'una estratègia específica de control adaptada al seu historial fitosanitari i basada, si escau, en la reducció de la freqüència del cultiu de la patata, la implantació de cultius trampa, especialment *Solanum sisymbriifolium*, la utilització de cultius no hostes o biofumigants, l'ús de varietats resistents quan sigui procedent, l'aplicació de pràctiques agronòmiques adequades, com el volteig estival del sòl, i la racionalització de l'ús de productes fitosanitaris, d'acord amb els criteris establerts al Pla de rotació aprovat.

El termini de presentació dels plans s'inicia l'endemà de la publicació d'aquesta Resolució en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i finalitza el dia 30 de setembre de 2026.

Tercer

Resolució dels plans de rotació

La Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural ha de dictar una resolució motivada sobre l'aprovació o la denegació dels plans de rotació presentats abans del 31 d'octubre de 2026.

Quart

Caràcter vinculant dels plans de rotació aprovats

Els plans de rotació aprovats per la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural, d'acord amb aquesta Resolució, tenen la consideració de mesures fitosanitàries específiques aplicables a les explotacions agràries afectades i complementen les mesures obligatòries establertes en la Resolució del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural de 30 de juny de 2026 per la qual es declara oficialment la presència de la plaga de quarantena *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis* a les Illes Balears i s'adopten les mesures fitosanitàries obligatòries, publicada en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 83 de 2 de juliol de 2026.

Les persones titulars de les explotacions agràries han de complir les actuacions previstes en els plans de rotació aprovats durant tota la vigència del pla. El seu compliment pot ser objecte de control oficial d'acord amb el Reglament (UE) 2017/625, el Reglament (UE) 2016/2031, la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal, i la resta de normativa aplicable.

Cinquè

Publicació i efectes

Aquesta Resolució entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Interposició de recursos

Contra la present Resolució, que posa fi a la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, en el termini d'un mes a comptar des del dia següent a la seva publicació, d'acord amb l'article 124.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

Així mateix, contra la present Resolució se pot interposar directament recurs contenciós-administratiu davant la Sala del Contenciós-Administratiu del Tribunal Superior de Justícia, en el termini de dos mesos a comptar des del dia següent a la seva publicació, de conformitat amb els articles 10.1.a, 14 i 46.1 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la Jurisdicció Contenciosa-Administrativa

Palma, en la data de la signatura electrònica (13 d'agost de 2026)

El conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural

Joan Simonet Pons